

ГЛАСНИК ГЕОГРАФСКОГ ДРУШТВА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
HERALD OF THE GEOGRAPHIC SOCIETY OF THE REPUBLIC OF SRPSKA

ГОДИНА 1999.
YEAR 1999.

Свеска 4
Volume 4

ПРЕГЛЕД ГЕОГРАФСКЕ ЛИТЕРАТУРЕ - REVIEW

Др Живадин Јовичић: НАША ПЛАНЕТА ЗЕМЉА - СТВАРНОСТ И ВИЗИЈЕ
Издавач: САНУ Географски институт "Јован Цвијић". Посебна издања Књига 50. Београд 1997.
Стр. 1-187. Тираж 1000 примјерака.

Педесета годишњица постојања Географског института "Јован Цвијић" обиљежена је издавањем 50. књиге Посебних издања професора др Живадина Јовичића "НАША ПЛАНЕТА ЗЕМЉА - СТВАРНОСТ И ВИЗИЈЕ". Професор географије, научни сарадник, иза дугогодишњег научно-наставног рада написао је дјело, које изазива посебну пажњу географске и не само географске него и друге научне јавности, али и најшире друштвене јавности.

Проблематика којом се бави аутор је од најширг значаја, јер данас човјечанство ради на даљем угрожавању равнотеже на Планети Земљи, на којој смо настали, живимо и сада на крају је и опасно угрожавамо. Зато се сви мислећи људи морају забринути и радити на мијењању свијести о нашем односу према Земљи, јер је она не само наша вјечна постојбина, него би то морала и да остане и за генерације, које долазе.

У уводу аутор говори да му је циљ да представи релације-Човек-Земља-Васиона. Намеће му се појам

геофилософије у ком се може трагати за синтагмом Човек-Земља-Васиона. Да бисмо до тог могли стићи, аутор је мишљења, да бисмо морали много више и дубље познавати Земљу!

Упркос огромним савременим техничким достигнућима, човјечанство са оваквим развојем цивилизације иде ка "сопственом крају"! Велика географска открића од 16. вијека даље, омогућила су упознавање простора цијеле планете Земља. Од 1961. године, Гагариновим летом ушли смо у еру великих космичких открића, а да истовремено човјечанство није ријешило основне проблеме на Земљи као што су исхрана, сиромаштво, слобода појединца и народа, ратови, насиља, нове болести и друго.

Аутор прати теорије о Космосу и Земљи од старих Грка до Коперника. Говори о Сунцу као звезди која даје живот нашој Планети. Говори о најмањој старости Сунца и Земље од око 5 милијарди година и можда још толиком временском трајању, кад не би Земља била угрожена од савременог Човечанства, од његове цивилизације!

Слиједе кратки прикази карактеристика Земље од геотектонских, геоморфолошких, хидросфере до биосфере. Поглавље о становништву и развоју привреде доводи нас преко урбанизације до садашње еколошке угрожености, без опти-

мистичких тонова. У еколошку катастрофу води загађивање вода, све већа опасност од радиоактивног зрачења и на крају ауторово питање "Није ли еколошка катастрофа већ почела?" Ми одговарамо, да нема сумње да је почела, него сумњамо да је човјечанство садашње и блиско будуће у стању да овај злокобни тренд не само заустави него и окрене на боље!

Завршно и оригинално поглавље студије јест "Елементи за геофилозофију". У њему говори да смо изгледа једина Планета у нашем Сунчевом систему која је насељена разумним бићима, људима. Космос је бескрајан, ако није и вечно. У XX вијеку Човјек је крошио на Мјесец, упознао атомску енергију, али о Космосу готово ништа не знамо! Ниkad је, ни како је настао, па наравно ни да ли уопште може нестати. Нема одговора на фундаментална питања у ери највећег развоја науке и технологије!

Слиједи излагање о Свету као универзалној категорији, од јединке до Човјечанства. И док јединка има развијену свијест о угрожености Планете, дотле није такво стање са Човјечанством. Крећемо се сигурно погрешним путем, али барем за сада није било довољно памети, воље и намстања правила понашања на Планети, на којој смо настали и која нам је досад била добра Мајка. Светски моћници, мултинационалне компаније брину само бригу о профиту и не тиче их се злокобни правац савременог крсташа Човјечанства.

Као специфичне елементе геофилозофије аутор с правом означава **интегралност и равнотежу**. Човјек данашњице је опасно угрзио једно и друго. Потребно је развијати **геопросторну етику** од појединача, школе до целиокупног људства

ског друштва и његова дјеловања на Планети. Иако се човјек касно појавио на Планети, својим развојем сада угрожава свој властити опстанак на њој! Земља и Човек су космичке творевине и аутор на крају студије посеже за дјеловањем науке и религије, које морају освјешћивањем и љубављу учинити све, да Човек може опстати на Планети Земља!

Узето у цјелини, књига има посебну вриједност за све географе, као оне који се баве земљином пространствима и њеним односима. Књига би требала бити присутна на радном столу сваког географа, али и студената географије. И много шире, свих људи, који дубље размишљају о томе куда води садашњи пут цивилизације и како га окренути на праву страну, односно избjeни катастрофу.

Милош Ђеловитић

Р. Гњато, Ђ. Марић: ГЕОГРАФИЈА за осми разред основне школе
Издавач: Завод за уџбенике и наставна средства Републике Српске -
1. изд. Српско Сарајево, 1999, 143
стр.: илустровано,
штампано двостубачно, тираж
20000 примјерака.

Нема сумње да ће ново приспјели, дugo прижељкivani и вишеструко значајан уџбеник националне географије обрадовати велики број ученика осмих разреда као и њихове наставнике географије. Уџбеник је писан јасним, привлачним и разумљивим стилом, са концепцијско-садржајним новитетима и бројним илustrацијама, те је као такав попунио велику празнину, која се осјећала у процесу наставе географије осмих разреда последњих година. Уџбеник третира како

и сами аутори у предговору наводе: "географске садржаје, одлике, процесе и проблеме српског геопростора". Наведена садржајна проблематика је ради лакшег усвајања и бољег разумијевања употребљена обиљем илустрација које чини 46 црно-бијелих слика, 46 прилога (тематских карата у боји, контурних карти са задацима, картодијаграма, дијаграма, шематских приказа) и седам табела, а цјелокупна материја уџбеника је подијељена у пет већих поглавља.

У првом поглављу насловљеном са "Српске земље" по први пут је у уџбеничкој литератури објашњен географски појам "српске земље" и "српски геопростор". У овом поглављу се, поред историјско-географског пресека стварања прве и друге Југославије као и узроцима њиховог геополитичког нестанка, те стварања СР Југoslavije и Републике Српске, на савремен и оригиналан начин излажу одлике и специфичности географског положаја српских земаља (Републике Српске и СР Југославије). Дат је и њихов регионално-географски приказ употребљен тематским регионалним картама. Поред објашњења општег појма - географске регије - и њиховог, у проучавању, практичног значаја, извршена је регионализација РС и федералних јединица СР Југославије (Србије и Црне Горе) са наглашеним специфичностима њихових територијалних цјелина. Регионализација Републике Српске је извршена по нодално-функционалном принципу (Бањалучка, Добојско-бијелинска, Сарајевско-зворничка и Требињско-србијска регија), Србије на историјско-географској основи: Сјеверна Србија (Војводина), Средња Србија и Југозападна Србија (Косово и Метохија).

Диференцијација Црне Горе је извршена на основу различитости њене територије у физиономском и функционалном погледу (Приморска и планинско-котлинска Црна Гора).

"Природне одлике" чине друго поглавље овога издања. У њему се уочава сва разноликост у погледу природногеографске основе српског геопростора. Методом поступности и систематичности аутори говоре о основним одликама релејфа, његовој подјели и геолошком развоју. Извршена је диференцијација српског геопростора на три природне макрорељефне цјелине-области: Планинско-котлинску, Панонску и Јадранску. Слиједи даља подјела на принципу природногеографске условљености са специфичностима географско-територијалних јединица нижег ранга и значају њихове природне основе у развоју привреде. У овом поглављу су дате и основне карактеристике осталих природногеографских елемената простора: климе, вода, биљног и животињског свијета, као и тла. Назначен је њихов просторни размјештај, привредни и еколошки значај.

У трећем поглављу нас аутори упознавају са "Становништвом и насељима." Овдје су представљене динамичне и структурне одлике становништва, те његово механичко кретање и просторни распоред. Обрада насеља иде кроз типове насеља, њихов развој, просторну диференцијацију и економско-географски значај тј. функционалну улогу. Из свих наведених обрађених географских садржаја могу се уочити и њихове узрочно-процесуално-последичне везе са одразом у простору.

"Привреда" чини четврту цјелину овог уџбеника. Поред општих обиљежја привредног развоја, значаја и улоге привредних дјелатности (пољопривреде, индустрије, саобраћаја, трговине и туризма) дате су и основне карактеристике привредних грана унутар дјелатности. Ради лакшег схватања и стварања цјеловитије слике привредне производње, извршено је и више поређења по разним основама и параметрима. Доста пажње је посвећено економско-географским законитостима и факторима у структури размјештаја поједињих привредних дјелатности и грана унутар њих.

Пето поглавље овог интересантног уџбеника нам доноси детаљне упуте у виду теза за проучавање локалне средине "Географија завичаја". Оне омогућавају да се наставник стручније и лакше припреми за ову наставну тематику, или још боље, да у виду групног облика рада, задуживањима ученика на почетку школске године, проучи и истражи заједно са њима завичајни простор и на крају године заједнички сумирају резултате.

Уџбеник се завршава "Малим речником географских појмова" који садржи 65 мање познатих, у књизи кориштених, и овде објашњених географских појмова, и пописом, у изради уџбеника, кориштене литературе, коју чини 19 наслова.

Уџбеник о којем је ријеч за служује посебну пажњу не само географске јавности, већ и педагошке, као и свих оних других који се баве питањима образовања и васпитања. У цјелокупном концепцијско-сadrжајном погледу уџбеник је савремено осмишљен и у односу на раније уџбенике националне географије на специфичан научно-популарни начин третира географ-

ску проблематику. У њему су заскупљени сви дидактички принципи, а до изражaja у обради материје долази научност, поступност и систематичност и корелација са другим предметима. Јасно формулисаним питањима на почетку сваке нове наставне јединице ученици се уводе постепено у нове научне садржаје, а питањима којима се мјестимично прекида излагање аутора наводе се на размишљања и логичка закључивања. Текст је писан допадљиво, разумљивим стилом, употребљен је сликама и добро осмишљеним, често, оригиналним прилозима, који сами по себи намећу бројна питања и одговоре. Уз уџбеник би добро дошла радна свеска која је овом приликом стручно надомјештена "контурним картама" и "задацима" које сусрећемо од трећег поглавља. У уџбенику су се приликом штампања поткрале и неке техничке грешке. Тако се на стр. 81 (прилог 16) код тематске карте просторног етничког размјештаја становништва српских земаља замјењују Срби и Црногорци. Имамо и понављање (дуплирање) редних бројева код прилога 27 и 29 (стр. 98 и 105).

Брзе просторно процесне промјене унутар српских земаља захтијевају надопуне слиједећих издања уџбениника. Том приликом би било пожељно допунити га дубљим и ширим историјско-географским развојем српског геопростора што би уз додатак радне свеске допринијело да овај уџбеник, високе квалитете, добије још више на стручној и дидактичкој вриједности.

Миленко Живковић

ГЛОБУС БРОЈ 23, Српско географско друштво, Београд 1998, стр. 1 - 172. тираж 500, Часопис за методолошка и дидактичка питања географије.

Тематски разнолик и садржајно богат, овај број "Глобуса" још један је допринос стручном третирању географске проблематике на југословенском простору. Обраћене теме врло су разнолике и крећу се од облика државно-политичког уређења данас у свијету, производње оружја и високих технологија у служби "новог светског поретка", астрономије, методолошких питања и проблема географског образовања у будућност, до географских "разгледница" бање Херкулане, долине Каракаша и Тибета, до најдetaљније приказаних културно-историјских знаменитости Београда. Обраћено је укупно 13 тема из различитих области географије или сродних дисциплина и пропраћено картама, фотографијама и другим прилозима.

У овом приказу часописа "Глобус" анализирано је неколико тема.

Мирко Грчић у раду "Типови држава на политичкој карти света" (3-24. стр.) даје преглед политичких режима држава и при том их дијели на: либералне демократије, нове демократије, комунизам, националистички социјализам, ауторитарни национализам, војни ауторитаризам, исламски фундаментализам и апсолутизам. Истовремено врши типизацију држава према облику владавине на: апсолутне монархије, конститутивне монархије, парламентарне републике, парламентарно-предсједничке републике, предсједничке републике, социјалистичке републике, ауторитарне републике и војне диктатуре, с основним

обиљежјима рада парламента и политичких партија, начина спровођења избора и утицаја културно-историјских прилика на организацију државне управе и обликовање парламентарног живота. У истом тексту, аутор анализира различите типове унитарних и федеративних држава на конкретним примјерима и са свим политичким промјенама које су се дододиле посљедњих година.

У тексту "Теоријске концепције региона у савременој географији" (61-72. стр.) Миленко Живковић анализира географски појам региона и развој природногеографске и друштвеногеографске концепције региона, као и његово испољавање кроз регионализацију која има велико практично значење. Наглашава се значај комплексне просторне диференцијације, уз научно објашњење појава и процеса за практично рјешавање просторно-географске проблематике.

Живадин Јовичић у тексту "Географско образовање за 21. вијек" (101-114. стр.) сагледава могућности технолошког напретка у 21. вијеку у који географија, као наука и као наставни предмет, треба ући спремна на праћење савремених токова у којима проф. Јовичић види као најперспективније географске дисциплине астрономију, као спону с "другим световима", и картографију као "информатички сублиматор и специфичан мониторинг", чијем се изучавању треба посветити више пажње. Анализирајући прилике у географској науци данас, у Југославији, закључује да је у том циљу потребно извршити интеграцију јако дисперзне географске науке, повезати се с Међународном географском унијом у интересу будућности земље и нације.

Грчић Љиљана и Грчић Мирко, у тексту "Екскурзије кроз Београд" (137-170. стр.) описују седам маршрута, дајући кроз њих географска и културно-историјска обиљежја уз много других информација у вези с главним градом СРЈ, Калемегданом, Старим градом, Теразијама, Дедињем, Авалом, Храмом Св. Саве, Вуковим спомеником и другим, дајући слику развоја и живота града, као и славних личности наше историје и културе. Због тога може послужити као изврстан водич ђачким и студентским екскурзијама.

Овај број "Глобуса" може наћи читалачку публику и изван географске науке и било би пожељно уврстити га у библиотеку нашег факултета и учинити доступним студентима.

Мира Живковић - Мандић

ГРАДИШКИ ЗБОРНИК

- часопис за друштвена питања -
Издавач: Српско просветно и културно друштво "Просвјета" - Општински одбор Грађашка, Година I,
број 1. Грађашка, септембар 1999.
стр. 1-197. Формат 24 см. Тираж 400
примјерака. Цијена 10 КМ.

Свака појава новог часописа требала би бити уједно и велики културни догађај. Његово значење требало би бити с тим веће ако се оно односи на релативно "мању" културну средину и на простор на коме не егзистира никакав писани медиј информисања. Зборник, као такав, сам по себи није никаква посебност, међутим часопис типа зборника о коме је ријеч, чији је циљ да себи обезбиједи епитет научно-стручне годишње публикације ("годишњак") са третирањем проблематике из свих животних сфера једнога

простора, јесте не само за простор општине Грађашке већ и за просторе Републике Српске један културни новитет.

"Грађашки зборник" нам у свом првом броју представља неколико радова са темама везаним за овај крај из области географије, политike, језика и историје. Наведени радови су сврстани у двије цјелине: "Физичка, политичка и језичка географија Грађашке" и "Грађашка и грађашчани некад". Трећу цјелину зборника чини "Умјетнички практис", а четврту "Осврти и прикази".

Прва цјелина се састоји од три рада. Њен први рад је насловљен са "Географски приказ простора општине Грађашка". Овај рад одсликава простор општине као јединствене комплексне географске цјелине са свим њеним природно-географским и друштвеногеографским карактеристикама. У другом раду "Политички рељеф Грађашке", дат је пресјек политичких збијања овога краја у посљедњој деценији овога вијека (развој његовог плуралистичког система) и да нашњих актуелних политичких прилика са правцима њихових могућих даљњих кретања. У посљедњем раду прве цјелине "О говору Срба око-лине Грађашке" говори се о досадашњим резултатима филолошких истраживања на простору општине, неким његовим говорним одликама као и правцима даљњих истраживања.

Другу цјелину Грађашког зборника чини пет наслова. У прва три наслова "Грађашка у праисторијско доба", "Грађашка и Лијевче поље у антици" и "Грађашка у аустро-угарском раздобљу (1878-1918)" представљен је општински простор кроз историјске епохе са свим друштвено-историјским, а самим тим и

просторно садржајним промјенама. Јако горе споменути радови доносе податке из прошлости, писани хронолошки, из њих могу о овом крају много научити и географи пошто се у њима поред историјских појава и процеса корелативно прожимају и географски. Посљедња два наслова нам, већим дијелом документоване грађе, дају дио врло интересантне и богате биографије знамените личности овога краја, Васе Чубриловића.

"Умјетнички праксис" чини треће поглавље представљено интересантном приповијетком "Преписивач", од аутора са ових простора.

У четвртом поглављу "Осврти и прикази" представљен је један број ствараоца и радова (књига) различите тематике с простора Градишке.

"Градишки зборник" је писан на доста високој научној разини, има разнолике садржаје и опсежне је материје. Вриједно је стога споменути и неке од аутора његових прилога који му својим радовима и именом обезбеђују научну репутацију. То су: Др Милан Драгичевић (ван. проф. Филозофског факултета у Б. Луци), Борivoје Човић (у вријеме писања рада аутор је био члан Академије наука и умјетности БиХ у Сарајеву), др Ђорђе Микић (проф. Филозофског факултета и директор Института за историју у Б. Луци), Јован Бабић (књижевник, публициста и дугогодишњи новинар из Б. Луке) и други. Зборник је уз то својом концепцијом сјајан прилог, између остalog, и у развоју савремене географске мисли која му се као таква намеће елaborисањем одређене проблематике простора градишке општине.

Ако узмемо у обзир да је "Градишки зборник" "првенац" рађен без конкретног узора, јер не постоји

"старији брат", онда о овом новитету на простору Републике Српске можемо говорити с пуним поштовањем и похвалама. И поред тога ми ћемо овом приликом са најбољим намјерама указати и на неке, по нама, ситне пропусте код овога по свему вриједног часописа. Требало би: Размотрити да ли поднаслов "часопис за друштвена питања" одговара стварним и будућим могућим садржајима зборника,

- обогатити часопис прилозима (посебно фотографијама),

- обратити пажњу на број страница приложених радова (да један прилог, као и у овом случају, не заузме готово трећину часописа),

- смањити на минимум, код нас уобичајене, коректорске грешке. Овим исправкама и допунама часопис би још више добио на стручност и квалитету. Преостаје нам још да новоизашли "Градишки зборник" срдачно препоручимо најширем кругу читалаца и пожелimo му дуг живот и успешан рад.

Миленко Живковић

ГОРАЗД - ГЛАСНИК
ЊЕГОВАЊА ДУХА И
ПОИМАЊА - Година I,
број 1, јуни 1999.

Тираж 2500 примјерака.
Издавач Приватно предузеће
ГОРАЗД. Градишак 1999.

На 66 страница енциклопедијског формата (20,5cmX29,5cm) појавио се половином ове године часопис са амбицијом да буде мјесечни са неуобичајеним именом и поднасловом. Главни уредник часописа је Никола Урукalo, док су двојица уредника историчари (Б. Касагић и Ђ. Микић). Име часописа се објашњава према старом свесловјанском

имену Горазд, које означава мудрост, добро, искуство и разум...

Садржај првог броја има 13 прилога различитог карактера, од којих доминирају прилози из историјске тематике са половином текстуалног дијела. Слиједе по броју пјесме као и вриједни прилози посебног карактера као Конфучијев трактат о музici и прилог Н. Пантића: Хармонија и катастрофе.

Први је рад Р. Новаковића: "Где се налазила Србија од VII до XII века", која заступа тезу смјештаја Срба из Полабља између Врбаса и Уне. Б. Касагић у раду: "Гдје се налазила хрватска жупанија Пле-ба", у коме доказује да се она налазила у Приморју, у долини Цети-не, а никако у долини Пљеве. То тврди и географ Р. Ракита у својим радовима о Јању. Слиједи неколико дивних лирских пјесама о љубави и улози жена у њој (Мађарска балада, Градинар Р. Тагора, Барбара од Ж. Превера, Очију твојих да није В. Попе и Вук Мандушић П.П. Ње-гоша).

Најобимније је научно истраживање Б. Касагића: "Срби и Срби у пјесми о Роланду" у коме заступа тезу о сјеверним и јужним Србима. Аутор се веома стручно, савјесно и са разних научних дисциплина бави сложеном проблематиком у којој није тешко залутати. Понекад, непотребно излази са нивоа научног истраживања, подијењујући супротна схватања. Рад има бројне карте, слике скице и напис на камену српског манастира Лубине код Гра-дишке са глагољицом из 9-10 вијека. Стил, језик и опаске аутора указују на високу стручност овог научног истраживача. Овај прилог треба да се настави. Д. Дамјановић пише о Лазару Дрљачи у прилогу, Заточеник Слободе". Н. Пантић у раду

истиче да човјек прво треба да успостави хармонију са собом и онда са природом, јер иначе слиједи катастрофа. Слиједи дивна тахићанска успаванка и Старосрбска народна имена С. Пргомеља.

Можемо на крају са радошћу закључити да у Градишци постоје јаке интелектуалне снаге, кад могу издавати два посебна часописа, којими можемо само пожељети много среће и успјеха у тешкој издавачкој дјелатности. За географе, као и за све умне људе у часопису има много корисне материје.

Милош Бјеловитић

Статистички билтен:
"ДЕМОГРАФСКА
СТАТИСТИКА", издавач

Републички завод за статистику
Републике Српске, Година I, број 2,
Бања Лука, 1999. год. формат
енциклопедијски (30x21 см),
стр. 1-40, тираж: 100 примјерака,
у прилогу 1 карта, 12 графичких
прилога и 30 табела статистичких
података.

Рат 1992-1995. године у бившој СР Босни и Херцеговини изазвао је незапамћен егзодус и најбескруполовнију присилну миграцију становништва у новијој европској историји. Дејтонским споразумом (новембра 1995.) БиХ је подијељена (49.51%) на Републику Српску (25.053 km²) и Федерацију БиХ (26.076 km²).

Ово је први број билтена демографске статистике који је издао Републички завод за статистику у коме су приказани подаци о становништву Републике Српске, послије Дејтонског споразума. Билтен о становништву је прва публикација овог типа која на свеобухватан

начин приказује службене статистичке податке који су прикупљени према програму статистичких истраживања.

Билтен се може подијелити у четири тематске целине. Први дио чини предговор који је написао Славко Шобот директор Републичког завода за статистику. У њему је дата и једна административна карта Републике Српске у мјерилу 1:200 000 са јасно уцртаним границама ентитета Републике Српске и Федерације БиХ. У овом дијелу се од 5. до 8. стране налазе и Методолошка објашњења о изворима података, њиховом обухвату, јединицама посматрања као и појединачна објашњења.

У другом дијелу табеларно и графички су дати основни подаци о домицилном, изbjеглом и расељеном становништву и домаћинствима, становништво према старосним групама, изbjегло и расељено становништво према старосним групама, за март 1996. године. У овом дијелу се налазе и табеларни прегледи пројекција становништва по полу и старосним групама као и пројекције основних контингената становништво за период 2001-2015. године.

У трећем дијелу такође табеларно и графички дат је преглед за природно кретање становништва Републике Српске у 1996. и 1997. години. Наведени су подаци и стопе за рођења, умирања и склопљене бракове становништва. Ту су и подаци за рођења по мјесецима, према стапости мајке, реду рођења, према брачности, мјесту порођаја и стручној помоћи при рођењу. Затим у овом броју билтена треба истаћи табеле и графике дневног просјека рађања и индекса дневног просјека по појединим мјесецима, као и податке о умрлима по мјесецима,

умрлима према лијечењу, мјесту смрти и узроку смрти, као и стопе смртности одјачади по полу. Затим, ту су подаци о закљученим браковима по мјесецима, према смртности невјесте и младожење, разведени бракови по мјесецима према старости жене и мужа и подаци о трајању брака и броју издржаване дјеце из тог брака.

У четвртом дијелу систематизовани су подаци о природном кретању становништва Републике Српске по општинама. У овом дијелу се могу наћи сви показатељи о рођењу, умирању и склопљеним браковима становништва појединих општина за 1996. и 1997. годину.

На крају се може закључити да билтен "Демографска статистика", уз неке мање допуне у смислу анализа још неких структура становништва, као што су старосна, образовна, национална, религијска или ипр. према занимању становништа, може пружити доста солидне основе за даља проучавање демографских карактеристика простора Републике Српске. Треба посебно истаћи да су у билтену на доста прегледан начин демографски подаци приказани кроз табеле и графичке прилоге, а што ће између осталог утицати на будућу афирмацију овог билтена у кругу статистичких публикација.

Драшко Маринковић